

ο Έλληνας
αντιβασιλέας του Σιάμ

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται από τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και από τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη, η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή οποιοδήποτε μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

συγγραφέας:

Γιάννης Κ. Κωνσταντάτος
e-mail: i.konstantatos@hellas-sat.net

επιμέλεια έκδοσης:

Πλάτων Μαλλιάρικας

διορθώσεις κειμένου:

Βασιλική Αντωνάκη

σελιδοποίηση - σχεδιασμός εξωφύλλου:

Βιβλιοτεχνία
Ζωοδόχου Πηγής 52Α, Εξάρχεια • τηλ.: 210 3801844
e-mail: vivliotexnia@hotmail.com • vivlio@otenet.gr

© 2012 εκδόσεις ΙΒΙΣΚΟΣ
Ηροδότου 31, 15122 Μαρούσι
τηλ: 210 8021333 - fax: 211 0135560
<http://www.iviskospublications.gr>
e-mail: info@iviskospublications.gr

ISBN: 978-960-99929-7-8

ΓΙΑΝΝΗΣ Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΤΟΣ

ο Έλληνας αντιβασιλέας του Σιάμ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΩΔΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΓΕΡΑΚΗ

*Στους δύο πολυτιμότερους Κωνσταντίνους της ζωής μου,
τον πατέρα μου και το γιο μου.*

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΡΑΚΗΣ

Ο μεγαλύτερος Έλληνας Τυχοθήρας

ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ 1645 - ΣΙΑΜ 1688

Το μυθιστόρημα αυτό αποτελεί την υλοποίηση ενός παιδικού μου ονείρου. Ήμουν δέκα χρονών όταν άκουσα στην ακροθαλασσιά στο μικρό ψαροχώρι Κατελειός της Κεφαλονιάς να μιλάνε δύο ψαράδες για τον Γεράκη, τον αντιβασιλιά του Σιάμ. «Ποιος είναι αυτός με το όνομα πτηνού;» και «Πού είναι αυτή η χώρα για την οποία δεν έχω ακούσει ποτέ τίποτα;» ήταν οι πρώτες μου απορίες. Και πώς έγινε αντιβασιλιάς σ' αυτό το Σιάμ, αφού ήταν Έλληνας; Η παιδική μου περιέργεια φούντωσε και έστησα αυτή να ακούσω περισσότερα, καθώς οι ψαράδες μιλούσαν και τον περιέγραφαν ως έναν τρομερό Κεφαλονίτη ναυτικό, που ναυάγησε κάποτε στο εξωτικό Σιάμ και το κυβέρνησε για πάρα πολλά χρόνια. Δε γνώριζαν λεπτομέρειες, αλλά μιλούσαν με καμάρι για τον ομοεθνή τους και έλεγαν ότι ο τόπος μας θα βγάζει πάντα μεγάλους Έλ-

ληνες που θα διαπρέπουν στο εξωτερικό, αφού, αν μείνουν εδώ, θα τους φάει ο φθόνος της φυλής μας, κατέληγαν σκωπτικά οι δύο ψαράδες.

Στο παιδικό μου μυαλό, μια και μόλις είχα διαβάσει την ιστορία του Ροβινσώνα Κρούσου, σφηνώθηκε η εικόνα ενός Έλληνα ναυαγού που έφτασε κι εκείνος σ' ένα νησί και το κυβέρνησε μόνος του. Δε σας κρύβω πως ο ναυαγός αυτός μου έγινε εμμονή, αλλά όποιον και να ρωτούσα στο σχολείο δε γνώριζε το παραμικρό. Αισθάνθηκα περήφανος, γιατί ο δικός μου ναυαγός ήταν ένα ιστορικά υπαρκτό πρόσωπο σε αντίθεση με τον φανταστικό Κρούσο! *Ακόμα και εδώ σας ξεπεράσαμε τους ξένους*, σκέφτηκα με παιδική αφέλεια, *αφού ο τόπος μου γεννάει μόνο αληθινούς ήρωες!* Ευθύς ο Γεράκης έγινε ο δικός μου ήρωας και βάλθηκα από μικρός να διαβάζω ό,τι τον αφορούσε, αλλά με μεγάλη δυσκολία, αφού τόσο οι δάσκαλοί μου όσο και οι καθηγητές μου δε γνώριζαν κάτι σχετικό για τον Έλληνα αντιβασιλιά του Σιάμ.

Μεγαλώνοντας αναζήτησα μόνος μου περισσότερα στοιχεία, ιδιαίτερα στο διαδίκτυο, αλλά η βιβλιογραφία ήταν περιορισμένη, οι πηγές ελάχιστες και η εικόνα του ήρωά μου διέφερε από ερευνητή σ' ερευνητή. Άλλοι τον θεωρούν μεγάλο πολιτικό και μεταρρυθμιστή και άλλοι τύραννο και σατράπη. Ανεξάρτητα από το ποιος ήταν ο Γεράκης ιστορικά και τι έκανε ως πολιτικός, για εμένα ήταν μεγάλος ο θαυμασμός για τον Έλληνα που έφυγε χαμίσι από το νησί του κι έφτασε να γίνει ο κυβερνήτης του Σιάμ. Αυτοί οι άνθρωποι, οι αυτοδημιούργητοι, που ξεκινούν από το μηδέν και διαπρέπουν, είναι το πρότυπό μου. Αυτοί είναι οι στύλοι της κοινωνίας στους αιώνες και, ανεξαρτήτως του τομέα όπου μεγαλουργούν, εμένα με

συγκινούν οι ιστορίες τους. Πολύ περισσότερο δε αν το πρόσωπο αυτό είναι Έλληνας και μάλιστα Κεφαλονίτης!

Το Σιάμ, βέβαια, δεν είναι νησί, όπως υποστήριζαν οι ψαράδες, αλλά μια υπέροχη χώρα της Άπω Ανατολής που σήμερα όλοι γνωρίζουμε ως Ταϊλάνδη. Ο Γεράκης, επίσης, δεν έφτασε εκεί ως ναυαγός, αλλά ως υπάλληλος της Βρετανικής Εταιρείας Ανατολικών Ινδιών. Δεν έγινε αντιβασιλιάς, αλλά πρώτος υπουργός του βασιλιά Ναράι, κάτι σαν πρωθυπουργός με μεγάλες όμως εξουσίες. Η ζωή του συναρπαστική, γεμάτη περιπέτειες και ίντριγκες, μέσα από τις οποίες αναδεικνύονται όλα τα χαρίσματα και τα μειονεκτήματα της ελληνικής φυλής. Χαρίσματα που τον έκαναν να ξεχωρίσει και να διακριθεί όσο κανένας άλλος ξένος στη χώρα εκείνη, γιατί μόνο οι Έλληνες μπορούν να σταθούν στον κόσμο όλο, σ' όλα τα μήκη και πλάτη του πλανήτη, και να αγαπηθούν από τους ντόπιους σαν ομοιοί τους. Οι Έλληνες, με τον πολιτισμό που κουβαλάνε στο γενετικό τους κώδικα, έχουν τη δυνατότητα της προσαρμογής ακριβώς γιατί ο πολιτισμός αυτός είναι οικουμενικός και στο επίκεντρό του έχει τον άνθρωπο. Όχι τη θρησκεία, όχι το κράτος, αλλά την αναζήτηση πάνω στα ανθρώπινα ιδεώδη και αξίες. Ταυτόχρονα, ο Γεράκης αποτελεί έναν άξιο απόγονο του Οδυσσέα, γιατί και πολυμήχανος και μεγάλθυμος υπήρξε, ως Κεφαλονίτης, με το αζεπέραστο ταμπεραμέντο του. Ταξίδεψε σ' όλες τις θάλασσες του κόσμου, είδε τόσους πολιτισμούς και χώρες, και όμως αυτός κράτησε πάντα στην καρδιά του την Ελλάδα.

Στο μυθιστόρημα αυτό, που θα μπορούσε κάποιος να χαρακτηρίσει και ιστορικό, δε γράφω ιστορία. Σε καμία περίπτωση, παρά τη μελέτη όλων των πηγών που έκανα για τον Γεράκη, δε γράφω μια

ιστορική βιογραφία, αλλά ένα μυθιστόρημα που βασίζεται σε αληθινά γεγονότα και πρόσωπα. Ένα μυθιστόρημα για ένα πρόσωπο μυθικό, καθώς κανένας ιστορικός μέχρι σήμερα δεν κατάφερε να καταλήξει σ' ένα ασφαλές συμπέρασμα για το ποιος ήταν τελικά ο Κωνσταντίνος Γεράκης, ο υπουργός του βασιλιά του Σιάμ. Ο ίδιος δεν άφησε καμία γραπτή μαρτυρία, ενώ τα ίχνη των απογόνων του χάνονται στο χρόνο. Ζητώ την επιείκεια των ιστορικών του μέλλοντος αν μου διέφυγαν πρόσωπα και γεγονότα, αλλά σε ένα μυθιστόρημα, όπου η αλήθεια παντρεύεται με το ψέμα, ο καθένας οφείλει να δείχνει ανοχή! Άλλωστε, εγώ γράφω για τον Κεφαλονίτη ήρωα των παιδικών μου χρόνων και είθε να υπάρξουν ιστορικοί του μέλλοντος που θα τον συμπεριλάβουν στη μακρά ελληνική εποποιία των μεγάλων Ελλήνων ως ένα άξιο και μοναδικό τέκνο της πατρίδας μας.

Προσέγγισα την ιστορία του σκεπτόμενος σαν Κεφαλονίτης. Σαν όλους αυτούς τους πατριώτες μου, που κυλάει στο αίμα μας η αναζήτηση και η δημιουργία. Ανήσυχοι πάντα, επιζητούμε τη φυγή σε νέα μέρη, άλλους ανθρώπους και πολιτισμούς, να γεμίσουμε την ψυχή μας με εικόνες και περιπέτειες. Δεν ησυχάζει ποτέ η φάρα μου και έτσι ήταν και ο Γεράκης. Γι' αυτό είμαι βέβαιος, πως ιστορικά μπορεί να τον αδίκησα, ως ψυχή και ταμπεραμέντο όμως τον προσέγγισα εύστοχα.

Ο ανήσυχος τυχοθήρας που πάντα αναζητά ένα καλύτερο μέλλον και ποτέ δεν είναι ευχαριστημένος. Ένας ταξιδευτής που έχει πάντα μέσα του βαθιά ριζωμένο το νόστο της επιστροφής στην ωραιότερη πατρίδα του κόσμου, που για μένα δεν είναι άλλη από την Κεφαλονιά μας.

Με μεγάλη συγκίνηση πραγματοποιώ το παιδικό μου όνειρο, να εξιστορήσω με το δικό μου τρόπο και από τη δική μου οπτική γωνία τη ζωή και τις περιπέτειες του Κωνσταντίνου Γεράκη, του ανθρώπου που, κατά την ταπεινή μου άποψη, έφτασε στο υψηλότερο πολιτειακό αξίωμα εκτός Ελλάδας, του Έλληνα που υπήρξε ο μεγαλύτερος τυχοθήρας της σύγχρονης ιστορίας μας.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αγιουτάγια¹, πρωτεύουσα του Βασιλείου του Σιάμ, 1688

Ο χρόνος είχε σταματήσει για τον Κωνσταντίνο. Δε γνώριζε αν ήταν μέρα ή νύχτα και πόσες μέρες τον είχαν φυλακισμένο. Όταν ανακτούσε τις αισθήσεις του το μόνο που αντίκριζε ήταν τα πρόσωπα των βασανιστών του. Καμία επαφή με τον υπόλοιπο κόσμο που να του επιτρέπει να μάθει τι είχε συμβεί. Πού ήταν οι δικοί του. Αν γνώριζε ο βασιλιάς τι είχε συμβεί και γιατί δεν έδινε εντολή να τον απελευθερώσουν.

Η πόρτα άνοιξε ξαφνικά και οι φρουροί χύμηξαν μέσα σαν ανήμερα θεριά που θέλουν να κατασπαράξουν το θύμα τους. Ο Κωνσταντίνος σήκωσε το βλέμμα του να τους κοιτάξει, αν και ήταν ζαλισμένος ακόμη από τα βασανιστήρια. Δεν ήταν η πρώτη φορά στη ζωή του που έτρωγε ξύλο. Μικρό παιδί καθημερινά τον χτυπούσε

---

¹ Λέξη σανσκριτικής προέλευσης που σημαίνει «αήτητη». Ονομασία που δόθηκε στην παλαιά πρωτεύουσα του Σιάμ, της σημερινής Ταϊλάνδης. Η σημερινή της ονομασία είναι Πρανακόν Σι Αγιουτάγι.

ο πατέρας του. Τώρα όμως ήταν διαφορετικά. Τον είχαν βασανίσει φρικτά, αλλά δε λύγισε, δεν πρόδωσε και, κυρίως, δεν τους είπε τίποτα για το θησαυρό! Μάταια προσπάθησαν να τον σπάσουν και να του αποσπάσουν πληροφορίες τόσο για τους ανθρώπους του όσο και για τον πολύτιμο θησαυρό του. Δε θα μιλούσε με κανέναν τρόπο για όλα όσα είχε κερδίσει με τόσο κόπο και αγώνα σε μια απίστευτα πολυτάραχη ζωή.

Του έβγαλαν τις αλυσίδες από τα πόδια και τον έσυραν έξω κυριολεκτικά σαν ζώο! Ένας τον κλότσησε και τον έφτυσε απαξιωτικά, αλλά ούτε και αυτό ενόχλησε τον Κωνσταντίνο. Γνώριζε πως είχε φτάσει το τέλος, όπως φτάνει για όλους κάποια στιγμή, αφού ο θάνατος είναι για όλους αναπόφευκτο γεγονός. Όχι, αυτό δεν τον ενοχλούσε. Είχε ζήσει όπως ήθελε και ακόμα καλύτερα. Είχε ξεπεράσει κάθε όνειρο και προσδοκία του για τον κόσμο τούτο. Πού ήταν και πού βρέθηκε! Όχι, δεν είχε παράπονο. Το μόνο που τον πονούσε μέσα του ήταν ότι δε γνώριζε τι είχε απογίνει η γυναίκα και το παιδί του... Αυτό τον πονούσε πολύ, αλλά ήξερε πως δεν μπορούσε να κάνει τίποτα για να τους σώσει αν είχαν πέσει στα χέρια των εχθρών του. Μακάρι να είχαν προλάβει να διαφύγουν με το καράβι που μίσθωσε την τελευταία στιγμή. Τον βοήθησε ο Πορτογάλος φίλος του, που κάποτε του είχε σώσει τη ζωή. Θα έκρυβε τη γυναίκα και το παιδί στο καράβι του και θα τους έβγαζε έξω από τη χώρα του Σιάμ, ώστε να μην κινδυνεύουν.

«Αχ, το Σιάμ!» ψιθύρισε ο Κωνσταντίνος, καθώς οι φρουροί τον έσερναν μέσα από το πλήθος στην αγορά. Δεκάδες τον έφτυναν και τον χτυπούσαν, ενώ από την εξάντληση με το ζόρι άνοιγε τα μάτια του να δει γύρω του. Σε αυτή την αγορά μέχρι εχθές αυτοί που σή-

μερα τον φτύνουν τον προσκυνούσαν και τον επευφημούσαν.

«Καλημέρα στον αφέντη Φάλκον» έλεγαν οι Σιαμέζοι υπήκοοι και έσκυβαν με ευγένεια το κεφάλι μπροστά στον άρχοντα, τον μεγάλο φαράνγκ, τον πρωθυπουργό της χώρας, που τόσο έδειχναν πως αγαπούσαν και σέβονταν. Αυτά μέχρι εχθές, που τον αποθέωναν, γιατί σήμερα είναι έτοιμοι να τον κατακρεουργήσουν και να τον γκρεμίσουν στα βράθρα του σκότους. *Ανθρώπινο*, σκέφτηκε μέσα στη θολούρα του. Όπως τα τζατζαμίνια της πατρίδας του, της Κεφαλονιάς, γέρνουν προς το φως του ήλιου, έτσι και οι άνθρωποι σκύβουν το σβέρκο τους σε όποιον έχει το φως της εξουσίας. Μόνο που «προς τον έχοντα έρπει ο φθόνος», και αυτό έπρεπε να το θυμάται καθώς τους χαιρετούσε στητός και καμαρωτός με φωτεινό χαμόγελο.

Έφερε στο μυαλό του την Κεφαλονιά και αμέσως η σκέψη του πτερούγισε πίσω στο χρόνο. Θυμήθηκε το Αργοστόλι και τη φυσιογνωμία της μητέρας του, της σιόρα Αγγελίνας. Ξαφνικά, όλος ο κόσμος χάθηκε από τα μάτια του και ένιωσε ξανά δώδεκα χρονών. Όχι, δεν ένιωθε πως ήταν πια δεμένος στο παλούκι της τιμωρίας στο κέντρο της αγοράς της Αγιουτάγια. Όχι, είχε ξεφύγει από τους δεσμοφύλακές του και ως εκ θαύματος βρισκόταν ξανά στο μικρό λιμάνι του Αργοστολίου. Είδε τον εαυτό του να στέκεται στην προκουμαία κουρελής και βρώμικος, αλλά με την ψυχή γεμάτη όνειρα και φιλοδοξίες για το μέλλον. Είδε το μικρό χαμίνι να κοιτάει το μεγάλο πλοίο που μόλις είχε αράξει στο νησί του και το μάτι του έλαμψε ξανά, όπως έλαμπε κάθε φορά που ονειρευόταν κάτι μακρινό, κάτι όμορφο και αισιόδοξο.

«Η φαντασία οδηγεί τον άνθρωπο στο μέλλον και τα μεγάλα όνειρα που κάνει για τον εαυτό του» συνήθιζε να λέει. Ο άνθρωπος μπορεί να φτάσει μέχρι εκεί όπου τον πάει το όνειρό του. Να δημι-

ουργήσει έναν κόσμο δικό του και όπου δεν υπάρχει δρόμος να τον ανοίξει μόνος του, αναζητώντας το αύριο και το πεπρωμένο του. Αρκεί να το επιζητεί, αρκεί να το θέλει με όλη του την ψυχή.

Με αυτό το όνειρο θυμήθηκε τον εαυτό του να στέκεται στην προκυμαία και να αγναντεύει το αραγμένο πλοίο. Κοιτούσε μελαγχολικά και με θαυμασμό το πλοίο εκείνο, που θα μπορούσε να του αλλάξει τη μίζερη και άθλια ζωή του.

Όλα ξεκίνησαν εκεί, στο λιμάνι του Αργοστολίου, μια ζεστή μέρα του Ιούλη του 1657...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Αργοστόλι, 1657

«Πλοίαρχε Μπλινκ, ελάτε γρήγορα, σας παρακαλώ».

Ο πλοίαρχος, που βρισκόταν στην καμπίνα του, άκουσε τη φωνή ενοχλημένος. Έβγαλε τα γυαλιά του βαριεστημένα και ακούμπησε στο γραφείο το μικρό βιβλίο που διάβαζε. «Τελικά, δεν μπορεί ποτέ να ηρεμήσει κανείς σ' αυτό το πλοίο» μουρμούρισε, καθώς σηκωνόταν βαριεστημένα από τη θέση του.

«Είπαμε να σταματήσουμε για επισκευές και ανεφοδιασμό σε τούτο το καταραμένο νησί, να ξεκουραστούμε και λίγο, αλλά αυτό ισχύει για όλους εκτός από μένα» είπε ο πλοίαρχος Μπλινκ, ενώ άνοιγε την πόρτα του να δει τι συνέβαινε. Γόνος αριστοκρατικής οικογένειας της Αγγλίας με καλή ανατροφή και σημαντικές σπουδές στη φιλοσοφία και τα νομικά, δε συμβιβάστηκε ποτέ με τη ζωή του γαιοκτήμονα. Τον μάγευε η θάλασσα και η περιπέτεια, γι' αυτό, προς μεγάλη οργή του λόρδου πατέρα του, έφυγε, για να γνωρίσει τον κόσμο όπως ο ίδιος λαχταρούσε. Με τα δικά του μάτια και όχι μέσα από τις διηγήσεις των άλλων. Αυτό του

στοίχισε, βέβαια, την περιουσία του, αφού ο λόρδος τον αποκλήρωσε, αλλά ποιος νοιάζεται για λεφτά και κτήματα, ειδικά όταν είναι νέος, γεμάτος πάθη και πόθους... Μόνο ύλη είναι και τίποτε άλλο. Αφού μέσα του κυλούσαν τα όνειρα σαν χειμαρρος! Τι έγινε κι αν τον αποκλήρωσαν οι εγωιστές γονείς του; Αυτός κέρδισε τον κόσμο όλο, αφού είχε δει με τα δικά του μάτια απίστευτες εικόνες απ' όλα τα μέρη της Γης. Είχε ζήσει στα τριάντα χρόνια που όργωνε τις θάλασσες και όλα τα λιμάνια του πλανήτη ανεπανάληπτες στιγμές, που δε θα τις αντάλλαζε με όλα τα πλούτη και τους τίτλους. Ξεκίνησε την καριέρα του ως δόκιμος αξιωματικός του ένδοξου Βρετανικού Εμπορικού Στόλου και, να, σήμερα είναι πλοίαρχος σ' ένα από τα μεγαλύτερα εμπορικά πλοία του βρετανικού στόλου, το πλοίο Μπλάκμπερντ, ιδιοκτησία της Βρετανικής Εταιρείας Ανατολικών Ινδιών. Της μεγαλύτερης δηλαδή εμπορικής εταιρείας στον κόσμο!

Το «Μπλάκμπερντ» ήταν μια τελευταίου τύπου εμπορική γαλέρα, ιδιαίτερα ευρύχωρη και με μεγάλα αμπάρια, ώστε να μεταφέρει μεγάλες ποσότητες προϊόντων. Είχε τέσσερις ιστούς με μήκος σχεδόν τριάντα μέτρα και πλάτος οκτώ, ενώ το εκτόπισμά του έφτανε τους διακόσιους ογδόντα τόνους. Ήταν ένα γρήγορο σκαρί, που ο πλοίαρχος απολάμβανε να οδηγεί σ' όλες τις θάλασσες του κόσμου, ενώ ήταν εξοπλισμένο με κανόνια και πολεμικά εφόδια, ώστε να αντιμετωπίσει έγκαιρα και αποτελεσματικά κάθε επιδρομή πειρατών, που στα νερά της Άπω Ανατολής είχαν γίνει μάλιστα για τα εμπορικά πλοία.

Η δουλειά ενός καπετάνιου, βέβαια, δεν ήταν διόλου απλή. Όφειλε να κουμαντάρει πλοίο και τσούρμο με μαεστρία, να είναι

καλός γνώστης των νερών και, φυσικά, σκληρός και τραχύς, ώστε να φέρνει βόλτα το ατίθασο και συχνά περιθωριακό τσούρμο που είχε για ναύτες. Στη θάλασσα έπρεπε να είναι άριστος γνώστης των περασμάτων, των υφάλων, των κατευθύνσεων των ανέμων, αλλά και να καθορίζει την πορεία του πλοίου με βάση τον έναστρο ουρανό. Όλα αυτά όφειλε να τα γνωρίζει με κάθε καιρό, είτε ήταν μέρα είτε νύχτα, με μπουνάτσα ή με τρικυμία. Αυτό που είχε ο καλός καπετάνιος ήταν η εμπειρία και το ένστικτό του, και ο πλοίαρχος Μπλινκ ύστερα από τόσα χρόνια στη θάλασσα και έπειτα από τόσες εμπειρίες μπορούσε να καυχηθεί ότι είχε αποκτήσει και τα δύο στον υπέρτατο βαθμό.

Μόλις άνοιξε την πόρτα είδε το λοστρόμο να κρατάει από το μπράτσο ένα πιτσιρίκι!

«Τι ψάρεψες, βρε Τζιμ, πάλι;» ρώτησε το λοστρόμο, καθώς κοιτούσε το παιδί, που ήταν βρώμικο και ξυπόλητο.

«Δεν ψάρεψα, καπετάνιε. Βρήκα θες να πεις, μέσα στην αποθήκη μας. Είχε τρυπώσει ο μικρός σαν αρουραίος στο αμπάρι επωφελούμενος από το γεγονός ότι το πλήρωμα έχει κατέβει στο λιμάνι με άδεια».

«Για να μας κλέψει;» ρώτησε αυστηρά ο πλοίαρχος.

«Μπα, δε νομίζω, καπετάνιε. Τι να κλέψει και πώς να το κουβαλήσει; Αφού κολύμπησε μέχρι εδώ και ανέβηκε σαν αίλουρος από την αλυσίδα της άγκυράς μας. Σκαρφάλωσε και τρύπωσε στο αμπάρι για να κρυφτεί!»

«Άλλο και τούτο πάλι» αναφώνησε ο πλοίαρχος. «Για να κρυφτεί είπες;»

«Ναι, καπετάνιο μου. Είπε πως θέλει να έρθει μαζί μας στο κα-

ράβι και να δουλέψει ναύτης».

Ο πλοίαρχος χαμογέλασε και κοίταξε το μικρό χαμίνι. Ήταν δεν ήταν μισή μερίδα, άπλυτο και πολύ αδύναμο. Το βλέμμα του όμως τον μαγνήτισε αμέσως. Είχε ματιά διαπεραστική και κρυστάλλινη σαν το νερό της πηγής. Το εξέτασε προσεκτικά, ενώ το παιδί τον κοίταζε θαρρετά στα μάτια, δίχως να σκύψει στιγμή το κεφάλι του από ντροπή.

«Να τον πετάξω στη θάλασσα και να πάει πίσω πάλι κολυμπώντας, καπετάνιε;» ρώτησε κάπως βαριεστημένα ο λοστρόμος, που ήθελε να ξεμπερδεύει, για να βγει κι εκείνος στο λιμάνι. Είχε ανάγκη από ποτό και γυναικεία σάρκα και εκείνος ο δαίμονας τον καθυστερούσε!

«Όχι βέβαια» του απάντησε ο πλοίαρχος. «Άσ' τον να περάσει στην καμπίνα μου και είσαι ελεύθερος. Θέλω να του μιλήσω».

Ο λοστρόμος άφησε το μπράτσο του παιδιού και βιαστικά γύρισε να φύγει. Ο καπετάνιος ήταν πάντα παράξενος. *Αντί να κατέβει να πει και να διασκεδάσει, κάθεται, ως συνήθως, μόνος του στην καμπίνα και διαβάζει. Τι να τα κάνει τα βιβλία και τα γράμματα αν το εργαλείο του είναι μαραμένο;* σκέφτηκε ο λοστρόμος.

Ο πλοίαρχος στο μεταξύ έκανε νόημα στο παιδί να περάσει. Εκείνο τον κοίταξε διστακτικά, αλλά με το νεύμα του πέρασε μέσα στην καμπίνα. Με το βλέμμα του εξέτασε διερευνητικά το χώρο. Ένα μικρό γραφείο με δύο καρέκλες, ένα κρεβάτι και – μα το Θεό– εκατοντάδες βιβλία παντού στοιβαγμένα. Ούτε στη βιβλιοθήκη της μητρόπολης δεν είχε δει τόσο, μα τόσο πολλά βιβλία. Ο καπετάνιος έκλεισε την πόρτα και τον κοίταξε κατάματα.

«Δε νομίζεις ότι είσαι πολύ μικρός για να ανεβαίνεις έτσι στα πλοία;» τον ρώτησε με την μπάσα φωνή του. Ο μικρός δεν ταραχτηκε. Έμεινε ασάλευτος και τον κοίταξε στα μάτια.

«Πάρτε με μαζί σας, κύριε, και δε θα το μετανιώσετε. Το μόνο που σας ζητώ είναι να με πάρετε μαζί σας» είπε με φωνή τρεμάμενη σχεδόν, που πνίγηκε μέσα σε αναφιλητά.

«Αρχικά, σταμάτα να κλαις» αποκρίθηκε αυστηρά ο καπετάνιος.

«Οι άντρες δεν κλαίνε, πολύ περισσότερο οι ναυτικοί, που είναι οι πιο αντριωμένοι του κόσμου. Αν θες να γίνεις ναυτικός θα πρέπει να φέρεσαι σαν να είσαι ήδη ένας. Κάτσε στην καρέκλα να μιλήσουμε, σκούπισε τα δάκρυσά σου και πες μου γιατί θέλεις να φύγεις από το όμορφο νησί σου. Πρώτα απ' όλα όμως, πες μου το όνομά σου» είπε καλοσυνάτα αυτή τη φορά ο καπετάνιος προς το παιδί, το οποίο είχε συμπαθήσει. Ο μικρός κάθισε στο σημείο που του έδειξε ο καπετάνιος και σταμάτησε να κλαίει. Είχε κλάψει πολλές φορές στη ζωή του, αλλά ο καπετάνιος είχε δίκιο. Όφειλε να συμπεριφερθεί σαν άντρας, για να τον πείσει ότι ήταν άξιος να τον έχει κοντά του.

«Ονομάζομαι Κωνσταντίνος Γεράκης, κύριε, και είμαι δώδεκα χρονών, γιος του Γεώργιου Γεράκη και της σίώρα Αγγελίνας, η οποία είναι Βενετσιάνα. Ο πατέρας μου έχει ταβέρνα στο Αργοστόλι και είμαι μοναχοπαιδί. Βέβαια, ο κόσμος λέει πως δεν είμαι γιος του Γεράκη, αλλά το μπάσταρδο του κυβερνήτη. Η μάνα μου ήταν στη δούλεψη του κυβερνήτη, αφού την είχε φέρει μαζί του από τη Βενετία από μικρό κορίτσι... Λέγεται ότι, όταν την άφησε έγκυο, την πάντρεψε με τον πατέρα μου, που τότε ήταν ασήμαντος. Του έδωσε προίκα, για να ανοίξει την ταβέρνα του,

και έτσι, να, είμαι σήμερα ο γιος του Γεράκη ή το μπάσταρδο του κυβερνήτη.

»Δεν ξέρω ποια είναι η αλήθεια και, για να είμαι ειλικρινής, δε με νοιάζει, αφού ουσιαστικά πατέρα δεν έχω. Ο πατέρας μου με μίσησε από την πρώτη στιγμή που γεννήθηκα. Με δέρνει συνεχώς όταν είναι μεθυσμένος, ενώ, ακόμα και στα καλά του, μου φέρεται σαν να 'μαι σκυλί. Οι Αργοστολιώτες, από την άλλη, ποτέ δε δέχτηκαν τη μάνα μου και εμένα, επειδή έχουμε αίμα βενετσιάνικο... Η μάνα μου δεν μπορεί να κάνει τίποτα για την άθλια ζωή μου και το μόνο που με συμβουλεύει είναι να φύγω μακριά να σωθώ. Δε θα έχω, λέει, ζωή στον τόπο τούτο ούτε και μέλλον. Το πολύ πολύ να γίνω σαν τον πατέρα μου, ένας μέθυσος ταβερνιάρης. Γι' αυτό, κύριε, σας παρακαλώ, πάρτε με κοντά σας και θα σας υπηρετώ για μια ζωή. Αρκεί να φύγω μακριά, να δω τους τόπους που ονειρεύομαι...»

Η τελευταία φράση χτύπησε τον καπετάνιο σαν κεραυνός. Έτσι κάποτε είχε φύγει κι εκείνος από το σπίτι του, για να δει τους τόπους που ονειρευόταν – και, ομολογουμένως, ζούσε σε πολύ καλύτερες συνθήκες από το μικρό χαμίνι. Το κοίταξε με συμπάθεια. Ήταν γεγονός πως χρειαζόταν έναν καλό και έμπιστο καμαρότο για τον εαυτό του, γιατί είχε πια μεγαλώσει και χρειαζόταν κάποιον να τον περιποιείται. Κοίταξε το παιδί με προσοχή. Ήταν αδύναμο, αλλά είχε ψυχή μέσα του. Θα γινόταν πιθανότατα καλός ταξιδευτής και ίσως να άντεχε όλες τις κακουχίες της караβίσιας ζωής, γιατί ήταν μέσα του σκληρό και αποφασισμένο να γλυτώσει από τη μιζέρια του.

«Είναι γεγονός πως έχεις πολύ θράσος και τόλμη για να ανέβεις μόνος σου σ' ένα πλοίο και να μου ζητάς να σε πάρω κοντά μας.

Δεν ξέρεις τίποτα για εμάς. Δε φοβάσαι ότι μπορεί να σου φερόμαστε άσχημα; Να σε χτυπάμε και να υποφέρεις τα χειρότερα; Για σκέψου το, λοιπόν, μικρέ μου φίλε, καλύτερα. Η ζωή στη θάλασσα είναι πολύ σκληρή, το φαγητό λίγο, έχει πολλές αρρώστιες, ενώ το πλήρωμα δε θα έλεγε κανείς πως αποτελείται και από τα καλύτερα παιδιά που κυκλοφορούν έξω! Μήπως, λοιπόν, καλύτερα να μείνεις στο σπίτι σου, γιατί φοβάμαι ότι, αν σε πάρω, θα περάσεις πολύ δύσκολες στιγμές κοντά μας».

«Κύριε, το να με βασανίζουν ξένοι το αντέχω, αλλά όχι ο πατέρας μου. Το μίσος του δεν το βαστάει η καρδιά μου. Άλλωστε, αν επρόκειτο να είστε κακός θα με είχατε ήδη πετάξει στη θάλασσα για τιμωρία και δε θα χάνατε το χρόνο σας με έναν ασήμαντο για εσάς Κεφαλονίτη».

Η απάντηση και η ετοιμολογία του μικρού έκαναν εντύπωση στον καπετάνιο. Ήταν πράγματι πανέξυπνος, όφειλε να το αναγνωρίσει.

«Η μητέρα σου όμως θα αντιδράσει, θα σε ψάξει και θα μας καταγγείλει στο διοικητήριο του νησιού. Θα μπλέξουμε, και δεν έχω όρεξη να μας κυνηγάνε τα πολεμικά του κυβερνήτη σας σαν να ‘μαστε πειρατές».

«Η μητέρα μου, κύριε, μου έδωσε την ευχή της όταν της το είπα. Τα λόγια της ήταν ξεκάθαρα: “Πονάω, γιε μου, που δε θα σε ξαναδώ, αλλά χαίρομαι, γιατί θα ξεφύγεις από τη μιζέρια και τη φτώχεια. Όλοι οι άνθρωποι έχουν δικαίωμα να κυνηγούν το μέλλον τους και αν μείνεις εδώ θα είσαι ζωντανός-νεκρός. Να φύγεις, παιδί μου, όσο πιο μακριά μπορείς και να μη γυρίσεις ξανά αν πρώτα δε γίνεις άρχοντας τρανός. Να θυμάσαι”, μου είπε, “πως μέσα στην ψυχή μας

κουβαλάμε τον κόσμο όπου θέλουμε να ζήσουμε, τους εφιάλτες και τα όνειρά μας. Αυτά που θα ζητήσει η ψυχή σου να ζήσεις, αυτά και θα βρεις στο δρόμο σου”».

«Έτσι σου είπε η μητέρα σου;» τον διέκοψε ο καπετάνιος.

«Ναι. Και μου είπε και κάτι ακόμα».

«Τι;» ρώτησε με περιέργεια ο καπετάνιος.

«Μου είπε πως πρέπει να θυμάμαι πάντα ότι οι άνθρωποι είναι ζώα πιο αιμοβόρα από τα ζώα. Για το συμφέρον τους πνίγουν το παιδί τους, σκοτώνουν τον διπλανό τους και προδίδουν τον ευεργέτη τους. Να μην τους έχω ποτέ εμπιστοσύνη. Σε κανέναν και για τίποτα».

Ο καπετάνιος σηκώθηκε και κοίταξε το παιδί στα μάτια. Δεν ήξερε τι να κάνει. Να τον πάρει μαζί του δίνοντάς του έτσι το διαβατήριο για μια νέα ζωή ή να τον αφήσει στην άθλια μοίρα του νησιού του;

«Πρέπει να μιλήσω με τη μητέρα και τον πατέρα σου πριν πάρω την απόφασή μου» είπε ο καπετάνιος και το παιδί σήκωσε τους ώμους του αδιάφορα.

«Δε νομίζω ότι πρέπει, κύριε. Ο πατέρας με χαρά θα με ξεφορτωνόταν και η μάνα μου έδωσε την ευχή της όταν της το είπα. Δεν πρόκειται να την ξαναδώ αν πρώτα δε γίνω κάτι σημαντικό στη ζωή μου. Ποτέ. Της το υποσχέθηκα και στο Αργοστόλι δεν πρόκειται να πατήσω ξανά το πόδι μου. Το πήρα απόφαση την ώρα που σάλταρα στο πλοίο σας. Καλύτερα να με σκοτώσετε».

«Είσαι, λοιπόν, κύριος της ζωής σου, μικρέ μου;»

«Μάλιστα, κύριε. Είμαι αρκετά μεγάλος πια για να ξέρω τι δε θέλω και αυτό που δε θέλω είναι να σαπίσω σ’ αυτό το νησί, με το

οποίο εκτός από τη μάνα μου και το μεγάλο βουνό, που τόσο αγαπώ, δε με δένει πια τίποτε άλλο. Πάρτε με μαζί σας, κύριε. Δε θα το μετανιώσετε ποτέ».

Λίγες μέρες μετά το «Μπλάκμπερντ» άφηνε πίσω του το μικρό κολπίσκο του Αργοστολίου. Είχε πρώτο αεράκι και τα πανιά άρχισαν σιγά σιγά να φουσκώνουν. Ένα μικρό παιδί καθόταν στην πρύμνη και κοιτούσε πίσω τον κόσμο που άφηνε. Τη μάνα, που πάντα θα ήταν η φωτιά μέσα του, η κρυφή του προσευχή, η τελευταία του λέξη πριν κοιμηθεί. Άφηνε τον πατέρα, που θα τον κυνηγούσε σαν εφιάλτης στα σκοτεινά όνειρά του και στις απόκρυφες σκιές της ψυχής του. Άφηνε όμως πίσω του και το μεγάλο βουνό, τον Αίνο, που έστεκε ψηλό και αγέρωχο και τον κοιτούσε κι εκείνο μελαγχολικά, γιατί μία ακόμα φορά έβλεπε ένα παιδί από το νησί να μαπακάρει για μια καλύτερη τύχη. Το περήφανο βουνό είχε αποχαιρετήσει χιλιάδες σαν αυτόν και θα αποχαιρέτούσε άλλους τόσους στο μέλλον, αφού η θάλασσα ήταν και είναι το πεπρωμένο του ανήσυχου πάντα Κεφαλονίτη.

Σαν τον Αίνο ήθελε να γίνει όμως. Περήφανος και αγέρωχος να ρίχνει τη σκιά του στον κόσμο όλο. Δε γνώριζε αν θα έβλεπε ξανά το νησί του ή τον κόσμο που άφηνε πίσω του. Τον περίμενε μια νέα ζωή αναζήτησης και πολλών μυστικών, που διψούσε να αποκαλύψει. Δάκρυσε, γιατί σκέφτηκε τη σί오ρα Αγγελίνα σκυφτή στο εικονοστάσι να προσεύχεται στη Μαντόνα της και να την εκλιπαρεί, ως μάνα που είναι, να προσέχει και το δικό της σπλάχνο.

Πώς την άφηνε μόνη σε τόση δυστυχία και φτώχεια... Αναρωτήθηκε και ο ίδιος για τη σκληρότητα και τον εγωισμό του. Δεν μπο-

ρούσε να μείνει όμως. Η καρδιά του πόνεσε, σκίρτησε. Κοίταξε για τελευταία φορά το Αργοστόλι και τον Αίνο στο βάθος. Έκλεισε τα μάτια του σφιχτά, για να κρατήσει εκείνη την εικόνα. Με μια απότομη κίνηση γύρισε την πλάτη του και το βλέμμα του καρφώθηκε στην πλώρη του πλοίου, που έσκιζε τα νερά του Ιονίου, καθώς το μέλλον του πλέον βρισκόταν στον ούριο άνεμο που γέμιζε τα πανιά και όχι στα απόνερα που έμεναν πίσω.

«Εκεί βρίσκεται πια το μέλλον μου. Στην πλώρη, στο αύριο και όχι στα απόνερα του πλοίου που μένουν πίσω».